

قتل ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل

« مطالعه تطبیقی »

منبع : سایت مخصوص SENAT (وابسته به مرکز پژوهشهای مجلس سنای فرانسه) www.sena.ir
ترجمه : مجتبی جعفری
تهیه کننده : اداره مطالعات حقوقی (سنا)

در متن پیش رو مقررات رایج در برخی از کشورهای اروپایی و همچنین ایالات متحده مورد بررسی قرار گرفته و مجال یک مطالعه تطبیقی را درباره جرم قتل ناشی از تصادفات رانندگی به خواننده می دهد .

مقدمه مترجم

در قوانین کیفری ایران ، قتل ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل تحت عنوان قتل غیر عمدی مورد توجه قرار گرفته است . ماده ۷۱۴ قانون مجازات اسلامی مقرر میدارد : « هرگاه بی احتیاطی یا بی مبالاتی یا عدم رعایت نظامات دولتی یا عدم مهارت راننده (اعم از وسایل نقلیه زمینی یا آبی یا هوایی) یا متصدی وسیله نقلیه موتوری منتهی به قتل غیر عمدی شود مرتکب به شش ماه تا سه سال حبس و نیز به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم می شود . » بنابراین قانونگذار ایران در این مورد از کشورهای انگلوساکسون فاصله گرفته و همانند کشورهای مثل اسپانیا و ایتالیا از قتل ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل ، تحت عنوان قتل غیر عمدی یاد کرده است . ماده ۷۱۸ همان قانون در موارد رانندگی با حالت مستی ، بدون پروانه ، با سرعت غیرمجاز و نمونه هایی از این قبیل که منجر به تصادف و کشته شدن یا مجروح گردیدن دیگری گردد مجازات را تشدید و حداقل آنرا بالای برد . این مجازات عبارتست از زندان به میزان بیش از دو سوم مجازات مذکور در ماده ۷۱۴ . همچنین دادگاه می تواند علاوه بر آن ، مرتکب را برای مدت یک تا پنج سال از حق رانندگی محروم گرداند . در متن پیش رو مقررات رایج در برخی از کشورهای اروپایی و همچنین ایالات متحده مورد بررسی قرار گرفته و مجال یک مطالعه تطبیقی را درباره جرم قتل ناشی از تصادفات رانندگی به خواننده می دهد .

در فرانسه ، قوانین جزائی حالت خاصی را برای قتلهای ارتكابی از سوی رانندگان پیش بینی نکرده است . مطابق ماده ۲۲۱-۶ قانون مجازات ، قتلهای مزبور به عنوان قتلهای غیر عمدی مورد توجه قرار می گیرند و مباشرین این قتلها قابل مجازات به سه سال زندان و همچنین جزای نقدی معادل ۴۵۰۰۰ یورو می باشند . در صورت « نقض عمدی آشکار یک الزام خاص مربوط به امنیت یا احتیاط تحمیل شده توسط قانون یا آئین نامه » مجازاتها افزایش یافته و به ترتیب تا ۵ سال و ۷۵۰۰۰ یورو می رسند .

بر اساس ماده ۲۲۱-۸ ، راننده محکوم به قتل غیر عمدی مجازاتهای تکمیلی زیر را تحمل می کند :

- تعلیق گواهینامه رانندگی برای مدت حداکثر تا پنج سال ، این مجازات « ضمناً می تواند محدود به رانندگی خارج از فعالیت شغلی باشد » ؛

- لغو گواهینامه رانندگی ، همراه با ممنوعیت تقاضای صدور یک گواهینامه جدید در طول حداکثر پنج سال .

بعلاوه ، مقررات راهنمایی و رانندگی پیش بینی کرده است که قتل غیر عمدی بطور خودکار از دست دادن شش درجه از دوازده درجه گواهینامه را به همراه دارد .

دولت امنیت رانندگی را یک اولویت ملی تلقی کرد و در جریان کمیته بین وزارتخانه ای مورخ ۱۸ دسامبر ۲۰۰۲ یک طرح عملی به تصویب رسید . مقررات قانونی این طرح بوسیله طرح قانونی تشدید کننده مبارزه علیه تخلفات رانندگی ، که در شورای وزیران مورخ ۲۶ فوریه ۲۰۰۳ ارائه شده اصلاح گردیده است . این طرح بویژه تشدید مجازاتهای قانونی رانندگان و همچنین ایجاد یک جرم جدید یعنی قتل غیر عمدی ناشی از رانندگی یک وسیله نقلیه موتوری را پیش بینی کرده است .

جرم جدید با مجازات زندان برای مدت حداکثر ۵ سال و یک جزای نقدی تا سقف ۷۵ هزار یورو همراه بود . این مجازاتها در مورد رانندگی تحت تأثیر الکل یا مواد مخدر ، همراه تخلف عامدانه از یک الزام مربوط به احتیاط یا امنیت ، بدون گواهینامه ، رانندگی با سرعت بیش از حداقل ۵۰ h/km یا در حال فرار ، شدید و به ترتیب تا ۷ سال و صد هزار یورو افزایش می یافت . علاوه بر آن ، هرگاه که دو شرط از این شرایط مشدد جمع می شدند ، مجازات زندان می توانست به ۱۰ سال و جزای نقدی به ۱۵۰ هزار یورو برسد .

این طرح قانونی همچنین علاوه بر مجازاتهای تکمیلی موجود ، تعهد به گذاردن یک دوره کارآموزی مربوط به امنیت رانندگی ، ممنوعیت رانندگی برخی از انواع و وسائل نقلیه و حذف امکان تجویز مجازات « تعلیق گواهینامه رانندگی » - به عنوان تخفیف - با در نظر گرفتن الزامات حرفه ای را پیش بینی کرده است .

درک اصلاح بوجود آمده در فرانسه نیازمند این است که مقررات رایج در بسیاری از کشورهای اروپایی (آلمان ، انگلستان و جنوب شرقی آن ، بلژیک ، دانمارک ، اسپانیا ، ایتالیا ، هلند) و همینطور آمریکابه دقت مورد بررسی قرار گیرد .

برای هر یک از کشورهای فوق ، متن حاضر دو حالت را بررسی می کند :

- توصیف جزایی قتل ارتكابی توسط یک راننده ، بویژه روشن کردن اینکه آیا این قتل به عنوان قتل غیر عمدی مورد توجه قرار گرفته یا اینکه یک جرم خاص را تشکیل می دهد ؟

- مجازاتی که راننده به عنوان مباشر قتل تحمل می کند .

تحلیل مقررات خارجی تفاوتی بین کشورهای انگلوساکسون و هلند - که قتل ارتكابی توسط راننده یک جرم خاص را تشکیل می دهد - با کشورهای دیگر - که این قتل به عنوان شکلی

گواهو

قتل ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل

جزای نقدی یا به یک مجازات سالب آزادی بخاطر یک جرم مربوط به رانندگی یا تخلف از الزامات عمومی خویش، یک محرومیت از رانندگی برای مدتی بین یک و سه سال هم در نظر بگیرد.»
مواد ۶۹ و ۶۹a، بیان می دارند که قاضی

تشکیل نمی دهد، دستخوش مقررات خاص کیفری است.
الف- در اسپانیا و ایتالیا، قانون جزایی مقررات خاصی را شامل می شود:
در اسپانیا، بسته به اینکه بی احتیاطی - که علت مرگ است - مهم می باشد یا خیر، قتل

از قتل غیر عمدی مورد توجه قرار گرفته - آشکار می کند.
۱- در انگلستان و جنوب شرقی آن و تقریباً در تمام ایالت‌های آمریکا همانند هلند، قتل ارتكابی توسط یک راننده یک جرم خاص را تشکیل می دهد.

در انگلستان و جنوب شرقی آن برای اینکه این جرم محرز شود لازم است که رانندگی فرد در ابتدای قتل متصف به وصف «خطرناک» باشد. رانندگی خطرناک در قانون بعنوان یک رانندگی تعریف شده است که از سطح خیلی ابتدایی تا رانندگی یک راننده شایسته و محتاط هم که باشد، درخور این باشد که بعنوان «آشکارا خطرناک» مورد توجه قرار گیرد و اهمیتی ندارد یک راننده که راننده شایسته و محتاط باشد یا خیر. علاوه بر این وضعیت خراب وسیله نقلیه می تواند به همان اندازه توصیف شدن «رانندگی» را با وصف «خطرناک» تجویز کند.

تقریباً تمام ایالات آمریکا از قتل ارتكابی توسط یک راننده، یک جرم خاص را فراهم آورده اند، «قتل مرتبط با رانندگی اتومبیل». طبق قاعده کلی زمانی این جرم واقع شده است که راننده از خود سهل انگاری نشان داده باشد، سطح سهل انگاری لازم از یک ایالت تا ایالت دیگر متفاوت است. با وجود این اغلب ایالتها نظریه اشتباه فرضی را اعمال می کنند بطوری که جرم می تواند مستقل از هر گونه غفلت و سهل انگاری بوقوع پیوندد. وانگهی در پنج ایالتی که از «قتل مرتبط با رانندگی اتومبیل» جرم خاصی را بوجود نیاورده اند، مقررات عمومی کیفری مربوط به قتل در اثر بی احتیاطی قابل اجرا هستند.

در هلند، قانون راهنمایی و رانندگی از عمل کردن به شیوه ای که بتواند موجب حادثه ای گردد که در آن حادثه احتمالاً فردی کشته می شود منع کرده است و مجازاتهای قابل اجرا در مورد اتومبیل رانانی که این وظیفه عمومی احتیاطی را نقض می کنند پیش بینی کرده است.

در این ۳ مورد (انگلستان و جنوب شرقی آن، ایالات متحده و هلند) بسته به اینکه مباشر قتل پس از استفاده از الکل یا مواد مخدر رانندگی می کرده است یا خیر فرق گذاشته است.
۲- در دیگر کشورها، قتل ارتكابی توسط یک راننده معمولاً بعنوان یک شکل قتل غیر عمدی مورد توجه قرار گرفته است.

در اسپانیا و ایتالیا، قتل ارتكابی توسط یک راننده اتومبیل هر چند که یک جرم خاصی را

همچنین میتواند یک «استرداد گواهینامه رانندگی» را برای مدتی بین ۶ ماه و ۵ سال به راننده تحمیل کند. توقیف گواهینامه حتی می تواند قطعی باشد و این در صورتی است که راننده بعنوان مثال، با در نظر گرفتن وضع سلامت او، خطر مهمی را متوجه عبور و مرور کرده باشد. هرگاه مدت توقیف بیش از دو سال باشد، آزمون کامل گواهینامه می تواند بر علیه اشخاصی که بعلت نداشتن مسئولیت کیفری محکوم نشده اند اجرا شود.

بعلاوه، در اعمال ضمیمه شماره ۱۳ مقررات ۱۸ اوت ۱۹۹۸ در مورد گواهینامه رانندگی، قتل غیر عمدی مربوط به رانندگی یک وسیله نقلیه، ثبت پنج درجه تقصیر را به دنبال دارد. از این دو هنگامی که راننده ۱۸ درجه تقصیر را جمع کند گواهینامه او باطل شده است.

● انگلستان و جنوب شرقی آن

(ANGLTTERE ET PAYS DE GALLES)

۱- وصف مجرمانه: ماده اول قانون ۱۹۸۸ (در مورد تردد و سائط نقلیه) از قتل ارتكابی توسط یک راننده اتومبیل در شرایطی که راننده به صورت «خطرناک» رانندگی می کرده است یک جرم خاص ایجاد کرده است. «رانندگی خطرناک» که مستقل از نتایجی که می تواند داشته باشد یک جرم خاص را نیز تشکیل می دهد، در ماده ۲A همان قانون تعریف شده است. رانندگی خطرناک با یک معیار دو گانه

ارتكابی توسط راننده به یک صورت توصیف نشده است. در حالت اول، قتل به دسته «حنجه ها» تعلق داشته و «قتل ناشی از بی احتیاطی» را تشکیل میدهد. در حالت دوم، این قتل جزئی از «خطاها» را تشکیل داده و در میان «جرائم علیه اشخاص» قرار می گیرد.

در ایتالیا، قتل ارتكابی توسط یک راننده اتومبیل بعنوان قتل غیر عمدی با کیفیات مشدده مورد توجه قرار گرفته است.

ب- در آلمان، بلژیک و دانمارک، مقررات عمومی مربوط به قتل غیر عمدی قابل اجرا هستند. در این ۳ کشور در صورت عدم مقررات خاص، قتل ارتكابی توسط یک راننده، همانند فرانسه، یک قتل غیر عمدی را بوجود می آورد.

● آلمان (ALLEMAGNE)

۱- وصف مجرمانه: قانون جزایی، حالت خاصی را برای قتل های ارتكابی توسط رانندگان پیش بینی نمی کند. در نبود مقررات خاص، این قتلها به عنوان قتلهای ناشی از بی احتیاطی مورد توجه قرار می گیرند.

۲- مجازات جرم: ماده ۲۳۲ قانون جزایی، مربوط به قتل ناشی از بی احتیاطی، یک مجازات زندان برای مدت حداکثر ۵ سال و یا یک جزای نقدی را پیش بینی می کند.

ماده ۴۴ همان قانون مقرر می دارد که «قاضی همچنین می تواند علیه راننده محکوم به یک

وضعیت وسیله نقلیه هم می تواند به متصف کردن رانندگی به وصف «خطرناک» کمک کند. این یعنی حالتی که هر راننده شایسته و محتاط عمل رانندگی با وسیله نقلیه در چنان وضعیتی را خطرناک ارزیابی می کند

ارتباط دارد :

- سطح این رانندگی نسبت به رانندگی یک راننده شایسته و محتاط خیلی پایین باشد .
- رانندگی بعنوان «آشکارا خطرناک» شناخته شده باشد .اهمیتی ندارد که راننده ، شایسته و محتاط باشد . وصف «خطرناک» توسط قانون بعنوان وصفی تعریف شده است که مربوط به اعمالی است که قابل آن هستند که علت جراحات وارده به انسانها یا خسارات وارده به اموال باشند .
وضعیت وسیله نقلیه هم می تواند به متصف کردن رانندگی به وصف «خطرناک» کمک کند . این یعنی حالتی که هر راننده شایسته و محتاط عمل رانندگی با وسیله نقلیه در چنان وضعیتی را خطرناک ارزیابی میکند .
وصف «رانندگی خطرناک» بویژه هنگامی که یک تصادف مهیب بعد از اینکه یک راننده ، از توقف در یک چراغ قرمز سرپیچی کرده ، از یک خط ممتد عبور کرده ، در یک پیچ سبقت گرفته یا از خلاف حرکت کرده است .
رخ میدهد ، قابل توجه است .

نگارش ماده اول قانون ۱۹۸۸ ، نتیجه یک اصلاحیه مصوب ۱۹۹۱ است . قبلاً تحقق جرمی که این ماده مشخص می کند مستلزم یک رانندگی « غیر محتاطانه» بود بدون اینکه این واژه تعریف شده باشد . علیرغم وجود یک جرم خاص ، دادگاهها می توانند با اعمال قانون مجازات عمومی ، «قتل ناشی از بی احتیاطی» را برای توصیف قتل ارتكابی توسط یک راننده انتخاب کنند . بعلاوه هنگامی که قتل نتیجه یک رفتار خطرناک نیست جرم با چیز دیگری جز «قتل ناشی از بی احتیاطی» قابل توصیف نیست .

وانگهی ، ماده A3 قانون ۱۹۸۸ حالت خاصی را برای قتل ارتكابی توسط راننده ای که مرتکب یک بی احتیاطی شده است پیش بینی می کند و آن در صورتی است که او تحت تأثیر الکل یا مواد مخدر رانندگی می کرده است .

در صورتی که راننده اتومبیل (مباشر قتل) یک وسیله نقلیه مسروقه را رانندگی می کرده ، جرم مشمول ماده A13 قانون ۱۹۶۸ راجع به سرقت ، مربوط به سرقت وسایل نقلیه با شرایط مشخص است .
در اکثر موارد ، وصف اختصاصی هر چه که باشد ، قضاوت برای ارزیابی درجه تقصیر مباشر جرم مشکلاتی را تحمل می کنند . بخاطر این است که « تیم مشاوره محکومان» ، که یک تشکیلات عمومی عهده دار مراقبت بمنظور یک شکل بودن تصمیمات قضائی است ، در

ژوئیه ۲۰۰۲ یک سندی با عنوان «محکومیت در موارد قتل به علت یک رانندگی خطرناک» منتشر کرد .

۲- مجازات جرم : جرائم و مجازاتها در یک قانون واحد مشخص نشده اند : جرائم ، موضوع قانون ۱۹۸۸ درباره عبور و مرور

وسائل نقلیه را تشکیل می دهند ، درحالیکه مجازاتها در قانون ۱۹۸۸ راجع به مرتکبین جرائم رانندگی مشخص شده اند .

هنگامی که جرم مشمول ماده اول قانون ۱۹۸۸ درباره عبور و مرور وسائل نقلیه است ، قانون ۱۹۸۸ راجع به مرتکبین جرائم رانندگی این مجازاتها را پیش بینی می کند :

- مجازات زندان که میتواند به ۱۰ سال برسد .

- تعلیق گواهینامه رانندگی برای مدت حداقل دو سال که در پایان آن ، ذینفع وظیفه دارد مجدداً یک آزمون قابلیت رانندگی را بگذرانند .

- برچسب کردن یک تذکره مربوط به جرم ارتكابی بر روی گواهینامه رانندگی به مدت چهار سال .

- اختصاص ۳ تا ۱۱ درجه تقصیر . از آنجا که راننده ای که دوازده درجه تقصیر را در سه سال جمع کند یک تعلیق گواهینامه رانندگی را برای حداقل ۶ ماه به خود تحمیل می کند ، این مجازات باید مرتکب جرم را به احتیاط خیلی بیشتر ، زمانی که دوباره حق رانندگی را بدست آورده است ، وادارد .

قانون کیفری ۱۹۹۳ بمنظور تعیین حداکثر مدت مجازات زندان تا ۱۰ سال ، قانون ۱۹۸۸ راجع به مرتکبین جرائم رانندگی را

اصلاح کرد . پیش از این ، این مدت برابر با پنج سال بود .
در سال ۲۰۰۰ ، ۱۸۵ راننده بخاطر «قتل در اثر رانندگی خطرناک» محکوم شدند .
برای ۱۵۸ نفر از میان آنان ، که ۸۵٪ باشد ، مجازات عبارت از یک زندان کوتاه مدت بود درحالیکه متوسط مدت مجازات حبس ، اندکی بیش از ۳ سال است .

هرگاه جرم متصف به وصف «قتل ناشی از بی احتیاطی» باشد ، قانون مجازات عمومی مقرر می دارد که حداکثر مجازات تحمیلی حبس ابد می باشد . با وجود این ، مرتکبین قتلهای ناشی از بی احتیاطی عمدتاً به چند سال حبس محکوم شده اند . (با آنکه مرتکبین قتلهای عمدی بطور اتوماتیک به مجازات حبس با اعمال شاقه محکوم گردیده اند)

وانگهی قانون ۱۹۸۸ راجع به مرتکبین جرائم رانندگی همان مجازاتهای فرعی در مورد قتل به علت یک رانندگی خطرناک را پیش بینی می کند (تعلیق گواهینامه رانندگی ، تذکره در گواهینامه رانندگی و درجات تقصیر) .

هنگامی که ماده A3 قانون ۱۹۸۸ راجع به عبور و مرور وسائل نقلیه اعمال میشود (بعلت اینکه راننده تحت تأثیر الکل یا مواد مخدر رانندگی می کرده است) قانون ۱۹۸۸ درباره مرتکبین جرائم رانندگی مقرر می دارد که مجازات همان مجازات موردی است که جرم ، مشمول ماده اول قانون ۱۹۸۸ راجع به عبور و مرور وسائل نقلیه می گردد اما با یک اختلاف نزدیک : مجازات اصلی می تواند مجازات حبس نبوده بلکه فقط مجازات نقدی باشد .

هرگاه قتل با یک اتومبیل مسروقه واقع شده باشد ، قانون ۱۹۶۸ راجع به سرقت ، یک مجازات حبس حداکثر ۵ ساله پیش بینی می کند . بعلاوه قانون ۱۹۸۸ راجع به مرتکبین جرائم رانندگی همان مجازاتهای فرعی مربوط به زمانی که جرم مشمول ماده اول قانون ۱۹۸۸ درباره عبور و مرور وسائل نقلیه قرار می گیرد را پیش بینی می کند (تعلیق گواهینامه رانندگی ، تذکره در گواهینامه و درجات تقصیر) .

در دسامبر ۲۰۰۰ ، دولت یک رایزنی در مورد مجازات جرائم رانندگی بعمل آورد . دولت تصمیم نداشت حداکثر مدت مجازات حبس ، که در مورد قتل در اثر رانندگی خطرناک پیش بینی شده است ، را بالا ببرد ، بلکه یک دوره تعلیق گواهینامه رانندگی حداقل سه ساله را

قتل ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل

پیشنهاد می‌کند. در حالت تکرار، مجازات تعلیق قطعی می‌شد. در ژوئیه ۲۰۰۲، دولت، مجموعه پاسخهای دریافتی را منتشر کرد. این پاسخها یک حمایت عظیمی را از پیشنهادهای فوق‌الذکر نشان داده و حتی یک سختگیری بیشتری را القا می‌کردند بطوریکه دولت اعلام کرد که قصد داشت حداکثر مدت مجازات تحمیلی به مرتکبین قتلهای ناشی از رانندگی خطرناک را تا چهارده سال در نظر بگیرد.

● بلژیک (BELGIQUE)

۱- وصف مجرمانه: قانون جزایی حالت خاصی را برای قتل‌های ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل پیش بینی نکرده است. در نبود مقررات خاص، این قتلها بعنوان قتل‌های ناشی از بی احتیاطی مورد توجه قرار می‌گیرند.

۲- مجازات جرم: ماده ۴۱۹ قانون جزایی، مربوط به قتل‌های ناشی از بی احتیاطی، یک مجازات حبس از ۳ ماه تا دو سال و یک جای نقدی از ۲۵۰ تا ۵۰۰۰ یورو را پیش بینی می‌کند.

وانگهی قانون مربوط به عبور و مرور وسائل نقلیه مقرر میدارد که قاضی جنایی می‌تواند تمام رانندگان محکوم بخاطر قتل را به سلب حق رانندگی محکوم کند. این محرومیت برای یک مدتی بین ۸ روز تا ۵ سال تعیین شده است، در عین حال قاضی می‌تواند استرداد گواهینامه را موکول به تعهد به گذراندن یک یا چند آزمون نظری، عملی، پزشکی یا روانشناسی نماید.

هرگاه قتل «به حسب ظاهر مستند به خطای محض راننده» است، ماده ۵۵ همان قانون پیش بینی می‌کند که دادستان می‌تواند نسبت به استرداد فوری گواهینامه رانندگی دستور دهد.

● دانمارک (DANEMARK)

۱- وصف مجرمانه: قانون جزایی، حالت خاصی را برای قتل‌های ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل پیش بینی نمی‌کند. با نبود مقررات خاص، این قتلها بعنوان قتل‌های ناشی از بی احتیاطی مورد توجه قرار می‌گیرند.

۲- مجازات جرم: ماده ۲۴۱ قانون جزایی، مربوط به قتل ناشی از بی احتیاطی، یک جای نقدی یا یک مجازات زندان حداکثر چهار ماهه، پیش بینی می‌کند. با وجود این در صورت وجود کیفیات مشدده، مدت

مجازات حبس می‌تواند تا ۸ سال افزایش یابد. این مقررات نتیجه اصلاحات قانون جزایی که در ژوئن ۲۰۰۲ به تصویب رسید می‌باشد: پیش از این حداکثر مجازات برابر با چهار سال زندان بود.

رکن «کیفیات مشدده» تعریف نشده است. طبق قاعده کلی، هرگاه موضوع عبارت از اولین جرم است قاضی برآورد می‌کند که کیفیات مشدده وجود ندارد. بخاطر این است که در ابتدای سال ۲۰۰۲ یک راننده اتوبوس که، یک سال قبل از آن، دو نفر را کشته و بیست نفر دیگر را مجروح کرده بود به یک جای نقدی محکوم شد زیرا او قبل از آن هیچگاه مرتکب جرم رانندگی نشده بود. در عوض، رانندگی در حالت تأثیر الکلی یک کیفیت مشدده را تشکیل می‌دهد.

وانگهی، قانون راهنمایی و رانندگی پیش بینی می‌کند که هرگاه یک راننده در اثر بی احتیاطی خود موجب صدمات بدنی شده باشد گواهینامه رانندگی او پس گرفته می‌شود. پس گرفتن آن در واقع برای مدتی بین ۶ ماه و ۱۰ سال تعیین شده است اما آن می‌تواند غیر قابل فسخ باشد.

● اسپانیا (ESPAGNE)

۱- وصف مجرمانه: قانون جزایی حالت خاصی را در مورد قتل ارتكابی توسط یک راننده اتومبیل پیش بینی می‌کند. در موارد خیلی شدید، قانون فوق‌الذکر این قتل را بعنوان قتل ناشی از بی احتیاطی در نظر می‌گیرد.

بنابر طبقه بندی دوگانه جرائم که در قانون جزایی منعکس شده، قتل ارتكابی توسط یک راننده اتومبیل بسته به اینکه نتیجه یک بی احتیاطی مهم یا ساده باشد «جنحه» یا یک «خطا» را تشکیل می‌دهد، ماهیت بی

احتیاطی توسط دادگاهها ارزیابی می‌شود. در حالت نخست، این قتل در میان «آدم کشی‌ها» و در حالت دوم در میان جرائم علیه اشخاص قرار می‌گیرد.

۲- مجازات جرم: هنگامی که قتل، معلول یک بی احتیاطی مهم است، ماده ۱۴۲ قانون جزایی مجازات زندان از یک تا ۵ سال به همراه تعلیق گواهینامه رانندگی از یک تا شش سال پیش بینی می‌کند. هنگامی که جرم در چارچوب مأموریت شغلی تحقق یافته باشد، یک محرومیت شغلی ۳ تا ۶ ساله به دو مجازات سابق اضافه می‌شود.

زمانی که قتل، معلول یک بی احتیاطی ساده است، ماده ۶۲۱ قانون جزا برای آن یک جای نقدی ۳۰ تا ۶۰ روزه را پیش بینی می‌کند. همینطور یک تعلیق گواهینامه رانندگی برای مدت ۳ ماه تا یک سال ممکن است به او تحمیل شود.

پیش از این قانون جزایی سابق، که تا می ۱۹۹۶ اجرا میشد، حالت خاصی را برای قتل ارتكابی توسط یک راننده اتومبیل مطرح می‌کرد. این قانون، همچنین، بنابر ماهیت بی احتیاطی، به گونه ای متفاوت مجازات می‌کرد.

● ایتالیا (ITALIE)

۱- وصف مجرمانه: در مواردی که راننده اتومبیل یک مقرره خاص راهنمایی و رانندگی یا قواعد عمومی احتیاطی را نقض کرده است، ماده ۵۸۹ قانون جزایی حالت خاصی را برای قتل ارتكابی او پیش بینی می‌کند. این ماده، این قتل را بعنوان قتل غیر عمدی با کیفیات مشدده مورد توجه قرار می‌دهد.

۲- مجازات جرم: طبق قاعده کلی، قتل غیر عمدی، قابل مجازات به کیفر زندان است

در بلژیک قانون مربوط به عبور و مرور وسائل نقلیه مقرر میدارد که قاضی جنایی می‌تواند تمام رانندگان محکوم بخاطر قتل را به سلب حق رانندگی محکوم کند. این محرومیت برای یک مدتی بین ۸ روز تا ۵ سال تعیین شده است، در عین حال قاضی می‌تواند استرداد گواهینامه را موکول به تعهد به گذراندن یک یا چند آزمون نظری، عملی، پزشکی یا روانشناسی نماید.

در سال ۱۹۹۷، به دنبال یک حادثه ای که در آن راننده مست یک اتومبیل ورزشی، در نتیجه یک سلسله بی احتیاطی ها، موجب مرگ ۵ نفر شده بود، حداکثر مجازات برای جرائم موضوع ماده ۶ قانون راهنمایی و رانندگی از ۳ سال به ۹ سال زندان افزایش یافت. این مسأله، فرصت یک مجادله جدی در مورد وصف مجرمانه داده بود. در اولین محاکمه، دادگاه «بوآلو دوک» در اعمال ماده ۲۸۷ قانون جزائی، او را به عنوان قتل عمدی محکوم کرده بود اما وی سرانجام بر طبق ذیل ماده ۶ قانون راهنمایی و رانندگی محکوم شد.

که مدت آن بین ۶ ماه و ۵ سال را دربر گرفته است. در مورد قتل غیر عمدی با کیفیات مشدده، مدت کیفر زندان، بین یک و پنج سال را شامل می شود. هنگامی که راننده، افراد متعددی را به قتل رسانده یا زمانی که یک نفر از آنان کشته و نیز تعدادی، مجروح وجود داشته باشند، این کیفر می تواند به ۱۰ سال برسد.

عملاً مجازاتها معمولاً با تعلیق همراه شده اند. با وجود این، بسیاری از لوایح قانونی، اخیراً، بمنظور اصلاح ماده ۵۸۹ قانون جزایی و تشدید مجازاتهای قابل اجرا در مورد رانندگان مباشر قتل، کنار گذاشته شده اند. وانگهی، در مورد قتل ارتكابی توسط راننده اتومبیل، قانون راهنمایی و رانندگی، در قالب مجازات اداری، «مجازاتهای زیر را» پیش بینی می کند:

۱- استرداد گواهینامه رانندگی برای مدتی بین دو ماه و یک سال.
۲- یک جزای نقدی که میزان آن بنا بر تغییرات جرم رانندگی از ابتدای تصادف متفاوت است.

● هلند (BAS - PAYS)

۱- وصف مجرمانه: هر چند قانون جزایی حالت خاصی را برای قتلهای ارتكابی توسط رانندگان، پیش بینی نمی کند، ماده ۶ قانون راهنمایی و رانندگی به وضوح از هر رفتاری که می تواند منجر به یک حادثه ای شود که در آن حادثه ممکن است فردی به شدت زخمی یا کشته شود، منع می کند. ماده ۶ قانون راهنمایی و رانندگی، یک چنین رفتار قابل سرزنش را توصیف می کند.

۲- مجازات جرم: مجازات های قابل اجرا در مورد رانندگانی که مقررات ماده ۶ را رعایت نمی کنند در ماده ۱۷۵ همان قانون بیان شده است.

هر گاه بی اعتنایی به ماده ۶، مرگ یک شخص ثالثی را به دنبال داشته باشد، مجازات عبارت است از یک کیفر زندان حداکثر سه ساله یا یک جزای نقدی از دسته چهارم که مبلغ آن بین ۴۵۰۰ یورو و ۱۱۲۵۰ یورو می باشد.

در هر دو مورد، مجازات قابل تشدید است: حداکثر مدت کیفر زندان قابل افزایش تا ۹ سال بوده و جزای نقدی از دسته چهارم به دسته پنجم (مبلغ، شامل بین ۱۱۲۵۰ و ۴۵۰۰۰ یورو) انتقال می یابد. همچنین این تشدید مجازات مناسب است هر گاه راننده در ابتدای حادثه مرگبار:

- در حالت مستی یا تحت تأثیر موادی که تسلط بر فرمان را از بین می برند رانندگی می کرده است؛ به شرط اینکه این حالت، مسلم باشد یا اینکه راننده از پذیرش آزمایشاتی که باعث اثبات این حالت می شوند امتناع ورزد.
- سرعت را «بطور جدی» از حد گذرانده باشد.

در سال ۱۹۹۷، به دنبال یک حادثه ای که در آن راننده مست یک اتومبیل ورزشی، در نتیجه یک سلسله بی احتیاطی ها، موجب مرگ ۵ نفر شده بود، حداکثر مجازات برای جرائم موضوع ماده ۶ قانون راهنمایی و رانندگی از ۳ سال به ۹ سال زندان افزایش یافت. این مسأله، فرصت یک مجادله جدی در مورد وصف مجرمانه داده بود. در اولین محاکمه، دادگاه «بوآلو دوک» در اعمال ماده ۲۸۷ قانون جزائی، او را به عنوان قتل عمدی محکوم کرده بود اما وی سرانجام بر طبق ذیل ماده ۶ قانون راهنمایی و رانندگی محکوم شد.

بعلاوه، زمانی که یک راننده بر اساس ماده ۶ قانون راهنمایی و رانندگی، محکوم شده باشد گواهینامه رانندگی او می تواند برای مدت حداکثر پنج ساله از وی گرفته شود.

سر و صداها برای تغییر دادن وصف مجرمانه برخی از قتلهای ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل و ایجاد قتلهای عمدی از این طریق بالا گرفت، به اندازه ای که حداکثر مجازات فعلی پیش بینی شده برای جرائم موضوع ماده ۶ قانون راهنمایی و رانندگی (۹ سال زندان)، بیشتر منطبق با مجازاتهای پیش بینی شده در قانون جزائی برای مباشرین قتلهای عمدی است تا منطبق با مجازاتهای تحمیلی به اشخاصی که در نتیجه اعمال غیر ارادی خویش که مرگ دیگری را به دنبال داشته بعنوان مجرم شناخته شده اند.

دسته نخست (مباشرین قتلهای عمدی) در واقع، یک مجازات زندان حداکثر پانزده ساله را تحمل می کنند، در حالیکه دسته دوم قابل مجازات به یک کیفر زندان حداکثر

۹ ماهه هستند.

مجازات اصلی، حبس یا جریمه، از یک ایالت تا یک ایالت دیگر بسیار متفاوت است و به وصف مجرمانه جرم مربوط نیست. وانگهی در ایالت هایی که قتل ارتكابی توسط یک راننده اتومبیل را به یک جرم خاص ترفیع داده اند دادگاهها گهگاهی به مقررات عمومی کیفری در مورد قتل بمنظور هر چه سخت تر کردن مجازات مجرمین، متوسل می شوند. بخاطر این است که در هلند سروصداها

بمنظور در نظر گرفتن برخی از قتلهای ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل به عنوان قتلهای عمدی بالا گرفت.

● ایالات متحده (ETATS-UNIS)

چون مقررات در یک ایالت با ایالت دیگر فرق می کند، متن زیر ترکیبی از مقرراتی که هم اکنون در ایالات مختلف اجرا می شوند را ارائه می دهد.

۱- وصف مجرمانه: در پنج ایالت (آلاسکا، آریزونا، مونتانا، داکوتای شمالی و اورگونا) متون قانونی، حالت خاصی را برای قتلهای ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل پیش بینی نمی کنند. بنابراین، این جرائم، در شرایطی که دادگاه وسیله نقلیه اتومبیل را مثل یک اسلحه مورد توجه قرار داده، متصف به اوصاف «قتلهای غیر عمدی» یا «قتلهای ناشی از بی احتیاطی» می باشند.

بجای مشکل قبولاندن این به اعضای هیأت منصفه، ایالات دیگر مقررات خاصی را به تصویب رسانده اند که بر طبق آنها قتل ارتكابی توسط یک راننده اتومبیل، یک جرم ویژه ای را تشکیل می دهد: «قتل مربوط به رانندگی یک وسیله نقلیه». با وجود این، دادگاهها امکان توسل به مقررات عمومی کیفری مربوط به قتل ناشی از بی احتیاطی را حفظ می کنند.

برای اینکه جرم خاصی ایجاد شده باشد، غالب این ایالتها وجود دو شرط را لازم می دانند:

- رابطه علیت بین رانندگی وسیله نقلیه و مرگ، در عین حال، برخی از ایالتها موردی را پیش بینی می کنند که در آن، مرگ بلافاصله ناشی از تصادف نیست؛
- غفلت راننده.

ایالات آکلاهما، کارولینای جنوبی و ویرجینای غربی پیش بینی می کنند که هر گاه مرگ در مدت یک سال رخ دهد جرم می تواند بوقوع پیوسته باشد و ایالت واشنگتن همین اعتقاد

قتل ارتكابی توسط رانندگان اتومبیل

در ایالت هایی که تنها دارای مقرراتی راجع به قتل ناشی از بی احتیاطی هستند اغلب ، بسته به اینکه قتل معلول غفلت ساده یا ناشی از «بی قیدی» باشد ، مجازات تفاوت پیدا می کند .

قیدی» باشد ، مجازات تفاوت پیدا می کند . در حالت نخست ، حداکثر مدت مجازات حبس می تواند به ۱۰ سال و جزای نقدی به صد هزار دلار برسد (که تقریباً به اندازه صد هزار یورو می باشد) . در حالت دوم ، این مجازاتها می توانند به ترتیب به بیست سال و ۳۰۰ هزار دلار برسند .

در ایالتهایی که از «قتل مربوط به رانندگی یک وسیله نقلیه» جرم خاص ایجاد کرده اند مجازات ، بنابر تغییرات سطح غفلت لازم برای وصف مجرمانه جرم ، تغییر می کند .

در ایالتهایی که غفلت ساده راننده کفایت می کند ، حداکثر مدت مجازات حبس به پانزده سال و جزای نقدی به بیست هزار دلار می رسد .

در ایالت هایی که «بی قیدی» ضروری است ، مباشر جرم می تواند به حبس ابد محکوم گردد (ایالت واشنگتن) و بالاترین میزان جزای نقدی می تواند به پانصد هزار دلار برسد .

طبق قاعده کلی ، که معیار شناخته شده ، غفلت یا «بی قیدی» باشد ، حداکثر مدت کیفر حبس برابر ده سال و بالاترین میزان جزای نقدی برابر ده هزار دلار می باشد .

در ایالت هایی که نظریه اشتباه فرضی را بکار می برند و در جایی که نباید به غفلت یا «بی قیدی» راننده توجه کرد ، مجازاتهای پیش بینی شده ، بسیار سبک هستند . وانگهی ، جرم معمولاً در دسته خلفاها و نه در دسته جنحه ها یا جنایت ها قرار گرفته است . حداکثر مدت کیفر میتواند تا پنج سال و حداکثر میزان جزای نقدی تا ۲۵۰۰ دلار بالا رود .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

را ، هنگامی که مرگ در مدت ۳ سال رخ دهد ، دارد .

از نظر معیار غفلت ، ایالتها به دو گروه مهم هم ارز تقسیم می شوند . در برخی ، مثل آرکانساس ، هاوایی ، ایداهو ، مریلند ، مینه سوتا ، نیوهانزیر و ویسکونسن ، غفلت راننده ، یعنی تخلف از وظیفه احتیاطی ، برای وصف مجرمانه کافی است . در شرایطی که خسارت قابل پیش بینی ، احتمالاً می توانسته بوسیله احتیاط هایی که شرایط اقتضای آنرا می کنند قابل پیشگیری باشد ، راننده اتومبیل مرتکب یک «قتل مربوط به رانندگی یک وسیله نقلیه» شده است .

در دیگر ایالت ها ، مانند کلرادو ، ایلینوی ، لیووا ، کانساس ، نیوژرسی ، نوومکزیک یا ایالت واشنگتن برای اینکه جرم تحقق یافته باشد باید راننده مخصوصاً غافل شده باشد . جرم «قتل مربوط به رانندگی یک وسیله نقلیه» قابل تحقق نیست مگر در صورتی که راننده «بی قیدی» نشان دهد . او درحالیکه می دانسته بعنوان مثال رفتار او می توانست خسارتی را به بار بیاورد ، آنرا اصلاح نکرده است .

در بسیاری از ایالتها ، بعنوان مثال در کالیفرنیا ، مقررات قانونی به این دو درجه از غفلت اشاره کرده اند و بسته به اینکه قتل معلول یک غفلت ساده یا یک بی قیدی واقعی است مجازات مختلفی را برای قتل در نظر می گیرند . در اقلیتی از ایالتها مثل آلاباما ، ژورژیا ، نبراسکا ، کارولینای شمالی ، نظریه «اشتباه فرضی» اعمال می شود ، بطوریکه جرم «قتل مربوط به رانندگی یک وسیله نقلیه» ، همینکه قتل همزمان با یک تخلف از قانون راهنمایی و رانندگی باشد ، مستقل از هر غفلتی ، به وقوع پیوسته است .

برخی از جرائم قانون راهنمایی و رانندگی گاهی بعنوان کیفیات مشدده مورد توجه قرار گرفته اند . معمول ترین این جرائم در مورد راننده ، عبارتست از ترک محل حادثه .

بعلاوه ، تقریباً در تمام ایالت هایی که «قتل مربوط به رانندگی یک وسیله نقلیه» را تأسیس کرده اند ، مقررات خاصی در مورد رانندگانی که ، تحت تأثیر الکل یا مواد مخدر ، مرتکب یک قتل می شوند وجود دارد .

۲- مجازات جرم : در غالب موارد مجازاتهای پیش بینی شده عبارتند از : جزای نقدی ، کیفر زندان یا هر دو .

در ایالت هایی که تنها دارای مقرراتی راجع به قتل ناشی از بی احتیاطی هستند اغلب ، بسته به اینکه قتل معلول غفلت ساده یا ناشی از «بی